

Nr 271

Av herr Danmans, om viss ändring av grunderna för statsbidrag till kommunernas vatten- och avloppsanläggningar.

Frågan om revision av grunderna för statsbidragsgivningen, vad gäller kommunernas vatten- och avloppsanläggningar, har aktualiserats genom vattenvårdskommitténs redan avlämnade betänkande och det förslag allmänna statsbidragsutredningen väntas avlämna detta år. Departementschefen anför i föreliggande statsverksproposition, sjätte huvudtiteln, moment tjugosju, att i fråga om statsbidragsgivningen innebär de förslag, som framlagts av vatten- och avloppsakkunniga, i stort sett bibehållandet av huvudgrunderna i det nuvarande systemet. Dessa finnes uttryckta i gällande kungörelse den 13 februari 1953 (nr 40) angående statsbidrag till vatten- och avloppsanläggningar samt Kungl. Maj:ts brev samma dag till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Emellertid innefattar förslagen en ganska betydande sänkning av statsbidragens belopp.

Att viss ändring i statsbidragsreglerna kan förväntas ligger väl däri, att tilldelning efter nu gällande grunder föreslås upphöra för tillstånd med bibehållen rätt till statsbidrag tilldelade efter den 1 juli 1953.

Den gränsdragning som här föreslagits drabbar vissa statsbidragssökande mycket hårt. Många kommuner har nämligen vid planläggningen av sina vatten- och avloppsprojekt beräknat statsbidragens storlek med hänsyn till dem som faktiskt utgått senare år. Lån har i många fall upptagits med tanke på att det framräknade statsbidraget skulle möjliggöra återbetalning.

Denna uppfattning finner kommunerna välgrundad och särskilt markerad i de fall när tillstånd att påbörja med bibehållen rätt till statsbidrag tilldelats dem. Mot denna bakgrund har omfattande anläggningsarbeten påbörjats. Om grunderna för statsbidragsgivningen nu ändras uppstår en av kommunerna aldrig förutsedd situation av överraskande innebörd och med stor ekonomisk räckvidd. I en motionen närsluten beräkning belyses närmare vilka stora skillnader det här kan gälla. Ett diagram visar grundpris vid olika skatteunderlag.

Med hänvisning till vad som anförts får jag föreslå,

att riksdagen måtte besluta att ifrågavarande statsbidrag må utgå enligt tidigare gällande normer för anläggningar för vilka tillstånd till utförande med bibehållen rätt till statsbidrag redan lämnats.

Stockholm den 25 januari 1955

Einar Danmans

Exempel på beräkning av statsbidrag till va-anläggningar enligt nuvarande författning SFS 1953: 40 och enligt förslag till ny författning

Exempel: Lerdal-Gärdebyn inom Rättviks kommun.

Anläggningskostnader:

Ledningsnät	1 400 000 kronor
Byggnadsarbeten	400 000 »
Maskinell utrustning	100 000 »
	<hr/>
Summa	1 900 000 kronor

Antaget antal personer år 1960: 1 200

Vattenförbrukning: $1\,200 \cdot 50 = 60\,000\text{ m}^3/\text{år}$.

Enligt nuvarande författning

Antal skattekrönor per invånare:

medeltal för 5 av de 7 senaste åren 20: 20

Grundkostnad

vid grundpris 25 öre/m³: $60\,000 \cdot 0,25 = 15\,000$ kronor/år

» » 60 öre/m³: $60\,000 \cdot 0,25 = 36\,000$ » »

(se bifogat diagram!)

Årskostnad

Driftkostnad inkl. underhåll

20 600 kronor

Förräntning 3,5 % av 1 900 000

66 500 »

Förnyelse 0,760 % av 1 900 000

12 900 »

Summa 100 000 kronor

Statsbidragsprocent:

$$60 \cdot \frac{100\,000 - 36\,000}{100\,000 - 15\,000} = \frac{60 \cdot 64\,000}{85\,000} = 45\%$$

Statsbidrag i % av anläggningskostnaden:

$$\frac{45}{100} \cdot \frac{100}{3,5} (100\,000 - 15\,000) \cdot \frac{100}{1\,900\,000} = \frac{45 \cdot 85}{3,5 \cdot 19} = 57,5\%$$

Statsbidrag med $0,575 \cdot 1\,900\,000 = 1\,092\,000$ kronor

Enligt förslag år 1955

Antal skattekrönor per invånare:

medeltal av de 3 senaste åren 24: 33

Grundkostnad

vid grundpris 25 öre/m³: $60\,000 \cdot 0,25 = 15\,000$ kronor/år

» » 81 öre/m³: $60\,000 \cdot 0,81 = 48\,600$ » »

(se bifogat diagram!)

Statsbidragsprocent

$$50 \cdot \frac{100\,000 - 48\,600}{100\,000 - 15\,000} = \frac{50 \cdot 51\,400}{85\,000} = 30,2\%$$

Statsbidrag i % av anläggningskostnaden:

$$\frac{30,2}{100} \cdot \frac{100}{3,5} (100\,000 - 15\,000) \cdot \frac{100}{1\,900\,000} = \frac{30,2 \cdot 85}{3,5 \cdot 19} = 38,6\%$$

Statsbidrag med $0,386 \cdot 1\,900\,000 = 733\,000$ kronor

Differens 359 000 kronor =

en sänkning av statsbidraget med *cirka 33 %*.

Genom det ovan framräknade lägre statsbidraget med 359 000 kronor ökar årskostnaden med räntan härpå:

$$\frac{3,5}{100} \cdot 359\,000 = 12\,600 \text{ kronor/år.}$$

Med en antagen årlig vattenförbrukning av enligt det föregående 60 000 m³ erhålles en erforderlig ökning av vattenpriset med

$$\frac{12\,600}{60\,000} = 0:21 \text{ kronor/m}^3.$$

Diagram 1.

Grundpris vid olika skatteunderlag

